

ЛІТЕРАТУРА

1. Аксельруд Д. А. Текст и сложные лексические единицы // Теоретические основы словосочетания и вопросы создания сложных лексических единиц / Д. А. Аксельруд. – Пятигорск: Изд-во ПГПИИЯ, 1988. – С. 56–65.
2. Бюлер К. Теория языка.: Перевод с нем. [Общ. ред. Т. В. Булыгиной]. – М.: Прогресс, 1993. – 528 с.
3. Кубрякова Е. С. Части речи с когнитивной точки зрения / Е. С. Кубрякова. – М.: Институт языкознания РАН, 1997. – 331 с.
4. Потебня А. А. Теоретическая поэтика / А. А. Потебня. – М.: Высшая школа, 1990. – 342 с.
5. Медведева Л. М. Типы словообразовательной мотивации и семантика производного слова / Л. М. Медведева // Вопросы языкознания. – 1989. – №1. – С. 86–97.
6. Селиванова Е. А. Когнитивная ономазиология (монография) / Е. А. Селиванова. – К.: Фитосоциоцентр, 2000. – 248 с.
7. Соколова Е. Е. Проблема целостного сознания в Лейпцигской школе (Обзор эмпирических и экспериментальных исследований) / Е. Е. Соколова. – М.: Прогресс, 1991. – 235 с.
8. Хахам И. Я. Мерцающее значение слова в поэтическом тексте // Функции единиц языка в системе текста: Сб. науч. тр. МГПИИЯ им. М. Тореца / И. Я. Хахам. – М., 1987. – Вып. 294. – С. 21–29.

Galyna Kocherga

Realization of the gestalt-metaphoric variant in the context of the noun-verbal derivation in the Ukrainian language

The article analyzes the motivation peculiarities of the noun-verbal names in the associative-terminal motivation, based on the false metaphoric motivation basis. Realization of the gestalt-metaphoric motivators in the conceptual structure of the mental-psychonetic complex is described.

Key words: motivator, gestalt, associative-terminal motivation, concept.

Наталя Романова

**ЗНАКИ ПУНКТУАЦІЇ В ІНТИМНІЙ ЛІРИЦІ Г. ГЕССЕ:
ЕНЕРГЕТИЧНИЙ АСПЕКТ**

У статті з позицій енергетики мовлення та поетичного тексту проаналізовано специфіку живання розділових знаків як маркерів емоційного переживання і стану автора. Розгляд лінгвістичного феномена ґрунтується на німецькомовній інтимній поетичній спадщині Г. Гессе.

Ключові слова: інтимна лірика, розділовий знак, кома, крапка, знак оклику, тире, енергетика.

Поетичний текст (далі текст) як одна з найвищих завершених одиниць творчої мовленнєво-мисленнєво-емоційної діяльності втілює в єдності форми і змісту картину фікціонального світу [1, с. 3], відображає особливості духовного та естетичного сприйняття дійсності (енергій). Роль пунктуації в організації внутрішніх зв'язків тексту досить вагома: розділові знаки з'єднують, членують, виокремлюють, розгортають мовні елементи, втілюючи тим самим авторські уявлення про світ у вигляді деталізованої мовної картини [2, с. 6], «їм властива адаптативна сила, що виявляється в реалізації функцій мовних одиниць» [5, с. 53].

Виходячи з концепції про те, що творча робота – це процес упорядкування енергій, пошук і створення нової енергетичної форми, можна констатувати енергетичну суть поезії. Її енергопотенціал у цілому живе в обсязі, тілі слова, смислах, образах, символах, пунктуації тощо. Під останньою розуміємо ієрархічну систему одиниць (пунктуаційні позиції, пунктуаційні фігури і пунктуаційні сценарії), завдяки якій текст реалізує свою архітектоніку, свій зміст, свої експліцитні та імпліцитні смисли.

Поезія – це завжди реакція на (енергетичну) потребу, позначення останньої. Приміром, з'ява інтимної поезії репрезентує енергетичний дефіцит Любові, тобто найчистішої, найтоншої, найсильнішої, найтаємнішої, найсакральнішої енергії, без якої не мислиме земне життя. Не занурюючись у детальний аналіз теорій любові, маємо на меті розглянути енергетичний аспект розділових знаків у німецькомовній любовній ліриці Г. Гессе, яка містить інформацію не тільки про почуття, емоції та думки автора, але й передає особливий модус пунктуації німецької мови (до реформування правопису (2005 р.) існувало 52 правила пунктуації, сьогодні їх залишилось 12).

Варто зазначити, що в лінгвістиці питання пунктуації вже давно й різнобічно досліджуваний предмет. Виокремлюють сім основних напрямів: теоретичний, у руслі якого вчені намагаються визначити поняття «пунктуації» (К. Беккер, Н. С. Валгіна та ін.); історичний, репрезентанти котрого акцентують увагу на динаміці змін пунктуації в перебігу розвитку певної мови (О. Білінг, К. І. Белов та ін.); зіставний, де ставлять питання про спільне та відмінне у функціонуванні пунктуації у текстах різного жанру чи різних мов (І. Ангелова, І. М. Колегаєва та ін.); методичний, представники котрого ведуть пошуки оптимальних шляхів навчанням пунктуації в різних навчальних закладах, поєднуючи лінгвістику й методику (С. І. Абакумов, С. М. Бондаренко та ін.); нормативно-кодифікаційний, у рамках якого фіксують мовні норми пунктуації, відображають тимчасове співіснування в мові старого й нового (А. І. Баранов, М. М. Нікольський та ін.); стилістичний, окремі підходи якого орієнтовані передусім на функціональний аспект пунктуації (художнього) тексту (Г. Н. Акімова, В. І. Коньков та ін.); текстовий, де пунктуацію інтерпретують крізь призму організації текстової тканини, розгортання комунікативної перспективи художнього слова (В. В. Жильцова, Л. М. Кольцова та ін.) [4, с. 4–5].

Що стосується тлумачення пунктуації з позицій енергетичних тенденцій у мовознавстві, то спираємося на концепцію В. Г. Таранця [10, с. 23–59], яка є ідеально-матеріальною чи лінгвофізіологічною за суттю й енергетично структурованою за вживанням. На думку вченого, наявність нового / відомого чи реми / теми у фразі – основній одиниці комунікативного процесу – релевантне різним ритмічним структурам. Виокремлюють два загальні типи інтонації: завершений та незавершений.

Інтонація завершеності в німецькій мові характеризується висхідно-спадним чи спадним рухом мелодії, а також спадним до кінця фрази рухом інтенсивності [9, с. 221]. На зміну інтенсивності у фразі суттєво впливає якість складів (наголошений – ненаголошений) (пор., напр.: *Komm her und höre drinnen / Das Lied in meiner Brust, / Daß du mit allen Sinnen / Mich lieben und mein sein musst* [14, s. 21]).

Інтонація незавершеності має підвищення тону в кінцевій частині висловлювання [7, с. 280] і репрезентує переривчастість мовлення (пор., напр.: *Ich singe von deinem seidenen Schuh / Und von deinem rauschenden Kleid, / Ich träume dich jede Nacht, o du, / Meine Böse, mein Herzeleid!* [14, s. 57]).

З огляду на енергетичні моделі висловлювання, пунктуація залежить не тільки від смислової частини тексту, його архітектоніки, загальних принципів естетичного оформлення мовного матеріалу, але й від руху думки, емоцій, сили духу, складу інтелекту. Таємниця творчості включає також такі категорії, як талант, інтуїція, натхнення, дар [6, с. 357]. Правомірною є думка Ю. Шевельова щодо міри наближення до авторського задуму, котру вбачають у вивченні позатекстових факторів. За останніми стоїть «щось, без чого, власне, нема поезії, як без води нема життєвих умов для рослин і істот, а ця вода проливається з хмар і хмарин, а їхня форма непередбачена і неповторна і не може бути подиктована людським розумом... [13, с. 408]».

Звернімося до тих фактів біографії Г. Гессе, котрі інформують про його кохання. Фолькер Міхельс пише: «...wie bei sehr vielen seiner Vorläufer waren auch bei Hesse die frühesten Verse Liebesgedichte, ob sie nun um eine Maria oder Gertrud kreisen, denen er seine erste Veröffentlichung *Romantische Lieder* (1899) gewidmet hat, oder um Jugendlieben wie Eugenie Kolb, Julie Hellmann, Helene Voigt, Elisabeth La Roche und seine erste Frau Mia. Sie enthalten alle Themen, die einen Verliebten beflügeln und ihm zu schaffen machen: Flirt, Mutwille, Sehnsucht, Verzweiflung, Eifersucht, Ungeduld, Leidenschaft, Bedürfnis nach Nähe, Glück und Trauer über die Vergänglichkeit jeder Erfüllung [15, s. 110]». Мова йде про хронологію і тематику формально двох періодів: перший період ототожнюють із *закоханістю*, романтикою почуттів і триває близько 8 років (*Romantische Lieder*), другий – із *коханням*, модальна шкала якого досить полярна: від кокетування, пустотливості до пристрасного бажання, та від відчаю, ревнощів, нетерпіння до пристрасті. Другий період триває понад 30 років (з огляду на рік написання вірша «*Zu einem Bildnis*» [1933]). Г. Гессе обожнював жінок, уважав їх неземними, красивими, загадковими створіннями. Чоловікам треба благоговійно ставитися до цього роду, тоді зоряне небо і Бог будуть здаватися ближчими, як зазначає Г. Гессе у своєму першому романі «*Peter Camenzind*» [15, s. 111].

Як людина і як поет він сподівався досягти співзвучності, гармонії з Космосом і Природою, якими керує Любов, постійно оновлюючи й креативно перетворюючи на поліфонічну гаму (пор., напр.: *Du in meinem Blute innen, / Liebe du, was soll dein Träumen / Willst ja nicht in Tropfen rinnen, / Willst in Strömen, willst in Fluten / Dich vergeuden, dich verschäumen!* [14, s. 77]). За Г. Гессе, митець повинен жити передусім заради твору. Твір – це Бог, якому треба служити. І цей Бог, як не дивно, не терпить інших Богів поряд із собою (йдеться про родинні й подружні взаємини). За рік до свого золотого ювілею Г. Гессе у вірші «*Einem Mädchen*» скаже: «*Viele Frauen hab ich gekannt, / Viele mit Schmerzen geliebt, / Vielen wehe getan* – [14, s. 97]». Пунктуаційні знаки цього уривку – коми та тире –

видаються унормованими. Водночас препозиція коми до великих літер *V* слів *Viele, Vielen* та тире до великого *N* слова *Nun* наступного рядка вибудовує особливий «пунктуаційний сценарій», який перетворює горизонтальні зв'язки у вертикальні, лінійні – в нелінійні. Ця пунктуаційна позиція свідчить про сильне енергетичне навантаження розділових знаків. Так, кому перед другим рядком уживають для позначення відмежування когнітивної та емоційної сфер, перед третім рядком – емоційної сфери та фізичного стану. Енергія знань і енергія емоцій різні за своєю вібрацією, їхня природа тонкоматеріальна, кома як посередник між цими різновидами енергій містить у собі частково енергію знань, частково енергію емоцій та частково власну енергію. Сумарність вище зазначених енергій (енергетичний потенціал) дає змогу відмежування на тонкому й фізичному планах. Інтонаційний еквівалент коми виражається у незначному підвищенні тону [3, с. 20].

Енергія болю якісно інша, ніж енергія емоцій, онтологія першої грубоматеріальна. Отож енергетичні компоненти коми збільшуються за рахунок останньої. У цьому світлі енергетичний потенціал коми зростає, підсилюється і стає на порядок вищим. Тире вживається для позначення не тільки протиставлення, а і переходу до іншої проблеми, рішення якої темпорально окреслене і спрямоване (пор. 4-й та 5-й рядки третьої строфи / *Nun im Abschiednehmen grüß ich in dir / Noch einmal alle Zauber der Anmut*). Енергетичні компоненти тире співвідносимо з енергіями часопростору. Новітня генерація філософів виокремлює для теперішнього часу особливу енергію, котра керує з'єднанням фізичної матерії. Без даної енергії матерія розпадеться, розсиплеться. Ієрархія багатомірного простору релевантна якості енергій. Останні розрізняють за Рівнями. Кожний Рівень – це певний світ, який існує в індивідуальному діапазоні енергій, які розташовуються в Ієрархії по висхідній: від низьких частот енергій до високих у напрямку до Абсолюту [8, с. 32, 138, 171].

Аналіз розділових знаків свідчить про творче використання автором пунктуації, наявність власної пунктуаційної стратегії і тактики, які спрямовані на створення максимально тісного смислового ряду, максимальне упорядкування комунікативних намірів і цілей. З огляду на обсяг статті пропонуємо розглянути енергетичний аспект пунктуації на матеріалі віршів із першого, романтичного періоду та другого, більш зрілого періоду. Інвентарний список розділових знаків поезії «*Liebeslied*» (1892 р.): 1 *Betty, schöne Kellnerin*, / 2 *Lach nicht so gemein!* / 3 *Du sollst meine Königin* / 4 *Und mein Engel sein.* / 5 *Ach, du weißt nicht, wie ich litt,* / 6 *Als mit Worten und mit Geste* / 7 *Du mir ferneren Kredit* / 8 *Weigertest vor allen Gästen!* / 9 *Wenn du heut nicht reagierst,* / 10 *Ja dich strenger zeigt und kälter,* / 11 *Wisse, daß du dann verlierst* / 12 *Deinen Freund und deine Gelder!* [14, с. 9] містить: кому (8 випадків), знак оклику (3 випадки), крапку (1 випадок) та особливу пунктуацію – абзац (4 випадки). Наявність абзаців сигналізує про поворот думки, зміну макрокомпозиції. Водночас абзаци є ремаркою, яка, з одного боку, пояснює причину психічного збудження ліричного героя і відповідну мовленнєву поведінку в першій строфі, з іншого, – про його афективний стан у третій строфі. Часова дистанційність абзаців (теперішнє – минуле) є запорукою розгортання комунікативної перспективи. Медіальна позиція абзаців урівноважує систему пунктуації в тексті, створює нові візуальні фігури мовлення. Інтонація тире виражається у сильному пониженні тону [3, с. 21].

Препозиція коми до великої літери 2-го, 6-го, 10-го, 11-го рядків формує просторовий континуум твору, вибудовує стратегію соціально-психологічної поведінки героя. Сильна позиція коми у 1-му рядку дає змогу виокремити іменну жіночу енергію, яка межує із енергіями краси та фізичної праці. Енергетику коми можна охарактеризувати як ускладнену: негативна енергія жіночого начала, витончена природна енергія краси та енергія грубої матерії – праці. Препозиція коми до 10-го й 11-го рядків репрезентує вставне речення, модифікує і опосередковує зв'язок між психічним, раціональним і грубоматеріальним. Законами і правилами оформлення писемного мовлення позицію коми можна охарактеризувати як нормальну, нейтральну за статусом. Енергетична насиченість цієї коми релевантна психічній енергії в стані афекту, енергії думки під час («блискавичного») розмірковування та власній енергії. Кома в 11-му рядку вживається для вираження волонтерного застереження адресата щодо наслідків непоміркованої поведінки. При цьому кома перебуває в тісному, хоч і дистанційно віддаленому, смислово зв'язку зі знаком оклику, максимально взаємодіє з ним і вибудовує єдиний замкнений енергетичноінформаційний простір, який опозиціонує до всієї системи розділових знаків поезії. Такий пунктуаційний дифузний «тандем» створює картину нашарованості світу, відбиває дисонанс «частини» і «цілого», слугує засобом застереження щодо поглиблення штучності в ієрархічності гендерних / моральних / мовленнєво-культурних відносин адресанта та адресата.

Позиція крапки у першій строфі розглядуваного вірша – сильна. Тут крапку вживають не тільки для позначення завершеності висловлювання, але й для підтвердження намірів, бажань мовця. Препозиція до абзацу дає змогу з'єднати в нерозривне ціле «мисленнєві блоки» різного гатунку: програму поведінки і душевні страждання, тобто наслідок і причину, водночас це – не скільки грань,

стільки «нейтральна смуга» між темою і ремою, котра залишає простір для виважених дій ліричних героїв. Енергетичний потенціал крапки визначаємо як волюнтативнолінгвістичний, тобто як поєднання енергій: бажання, волі, мовленого і писаного слова. Інтонація крапки знаходить своє втілення у пониженні тону.

Усебічно обмежуючи словниковий матеріал, конденсуючи поетичне слово, добираючи певну систему пунктуації, Г. Гессе намагається звільнити себе від переживань, хвилювань і передати їх іншим. Покажемо це на прикладі аналізу пунктуації одноіменної поезії так званого другого періоду «*Liebeslied*» (1921 / 1922 pp.): 1 *Wo mag meine Heimat sein?* / 2 *Meine Heimat ist klein*, / 3 *Geht von Ort zu Ort*, / 4 *Nimmt mein Herz mit sich fort*, / 5 *Gibt mir Weh, gibt mir Ruh*; / 6 *Meine Heimat bist du*. [14, s. 89]. Частотність і діапазон розділових знаків тексту репрезентовано лаконічно: кома – 4 випадки, крапка, крапка з комою, знак питання – 1 випадок відповідно. Знак питання перебуває у сильній позиції і вживається для позначення запиту інформації. Його ініціальність дає змогу адресату стати активним співучасником роздумів, співавтором у моделюванні поетичної картини світу. Енергія знаку питання пронизує весь семантичний континуум тексту і акумулюється в іншій сильній позиції пунктуації – крапці. Вертикальний і горизонтальний зв'язки між знаком питання і крапкою в тексті передають динаміку розвитку емоційного стану, моделюють рух думки та емоцій, репрезентують конвергентність і дивергентність поетичного мислення. Сильна пунктуаційна позиція обох розділових знаків тотожна рамковій конструкції в німецькій мові.

Кожна з 4-х ком передбачає поступове, послідовне, логічне розгортання думок і емоцій. Пунктуаційну позицію цих знаків можна охарактеризувати як слабку через значну дистанційність зв'язку між новим і відомим. Водночас числова символіка трактує чотири як корінь усіх речей, джерело [12, с. 351], Божественний порядок, магичні ключі до розуміння космічної гармонії [11, с. 414]. Отож цілком ймовірно, що цей прийом є цілеспрямованою пунктуаційною стратегією автора. Енергетичний потенціал коми в цілому досить «строкатий»: від оцінної енергії до енергій соціуму, місця проживання, психічної енергії та енергії болю.

Крапка з комою в препозиції до великої літери *M* вибудовує новий «пунктуаційний сценарій», котрий відбиває структуру автономності і цілісної єдності, гармонійності між частиною і цілим, внутрішній резонанс людини. Енергетика крапки з комою тотожна енергетиці вакууму. Інтонаційно цей розділовий знак супроводжується зниженням тону [3, с. 20].

Таким чином, Г. Гессе у рамках пунктуаційної системи використовує різні комбінації розділових знаків: від нормативних, унормованих (двокрапка, знак оклику, знак питання, кома, крапка, крапка з комою, крапки, тире) до особливих, авторських (абзац, апостроф, великі літери, два тире, дужки, кома + абзац, лапки), які руйнують межі діючих норм і правил. Комбінуючи пунктуацію, митець створює передусім шкалу емоцій, презентує своєрідність логіки останньої. Розділові знаки регулюють (вибудовують) довготу фраз, їхню ритмічну організацію (частоту пульсації) розгортанням «пунктуаційного кроку», плавність чи дискретність мовлення, різкість чи м'якість наголосів, темп розгортання слова, фрази, фрагмента тексту.

Виокремлено пунктуаційні домінанти, які співвідносимо з комою у сильній позиції тексту та фрактальні побудови, чи нерегулярні пунктуаційні фігури (комбінації знаків). Останні є відкритими, варіативними в сильній позиції. Енергетика розділових знаків відображає енергії фізичного, інтелектуального, психічного, духовного, метафізичного світів. Здійснене дослідження розкриває перспективи вивчення енергетики пунктуаційної системи в поезіях іншої тематики чи прозових творах Г. Гессе.

ЛІТЕРАТУРА

1. Белехова Л. І. Словесний образ в американській поезії: лінгвокогнітивний аспект / Л. І. Белехова. – М. : ООО «Звездапад», 2004. – 376 с.
2. Борисова Т. С. Стилистичні функції знаків пунктуації у сучасній англомовній драмі / Т. С. Борисова // Нова філологія. – Запоріжжя, 2008. – Вип. 32. – С. 6–8.
3. Бровченко Т. А. Соотносимость информационных единиц просодии усного и письменного текста / Т. А. Бровченко, В. Г. Волошин, Н. В. Петлюченко // Записки з романо-германської філології. – Одеса, 2008. – Вип. 22. – С. 13–25.
4. Кольцова Л. М. Художественный текст через призму авторской пунктуации: автореф. дис. на соискание науч. степени д-ра филол. наук : 10.02.01 «Рус. яз.» / Л. М. Кольцова. – Воронеж, 2007. – 49 с.
5. Кобяков О. О. Статус мовчання у парадигмі невербальних та вербальних засобів комунікації / О. О. Кобяков // Наукові записки. Серія Філологічна. – Острог, 2009. – Вип. 11. – С. 50–54.
6. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту / М. Крупа. – Тернопіль : підруч. і пос., 2005. – 416 с.
7. Потапова Р. К. Особенности немецкого произношения : [учеб. пос. для ин-тов и фак. иностр. яз.] / Р. К. Потапова, Г. Линднер. – М. : ВШ, 1991. – 319 с.

8. Секлитова Л. А. Словарь космической философии / Л. А. Секлитова, Л. Л. Стрельникова. – М. : Амрита-Русь, 2004. – 208 с.
9. Стеріополо О. І. Теоретичні засади фонетики німецької мови : [підруч. для студ. та викл. вищ. навч. закладів] / О. І. Стеріополо. – Вінниця : Нова книга, 2004. – 320 с.
10. Таранец В. Г. Энергетическая теория речи / В. Г. Таранец. – К. ; Одесса : Вища школа, 1981. – 150 с.
11. Тресиддер Д. Словарь символов / Д. Тресиддер ; [пер. с англ. С. Палько]. – М. : ФАИР-ПРЕСС, 2001. – 448 с.
12. Шейнина Е. Я. Энциклопедия символов / Е. Я. Шейнина. – М. : ООО «Изд-во АСТ»; Х. : «Торсинг», 2001. – 591 с.
13. Шерех Ю. Третья сторожа / Ю. Шерех. – К. : Дніпро, 1993. – 590 с.
14. Hesse H. Liebesgedichte / H. Hesse. – Frankfurt am / M. : Insel Verl., 2002. – 128 S.
15. Michels V. Nachwort // Hesse H. Liebesgedichte. – Frankfurt am / M. : Insel Verl., 2002. – S. 109–117.

Natalya Romanova

Punctuation marks in intimate lyrics of H. Hesse: energetic aspect

The article analyzes peculiarity of using punctuation marks as markers of the author's feelings and emotions viewed from the energetic aspect in regarding speech and poetic texts. The linguistic phenomenon is considered on the intimate lyrics by H. Hesse.

Key words: intimate lyrics, punctuation mark, comma, full point, dash, exclamation mark, energetic.

Тетяна Чубань, Тетяна Левченко

ПАРАМЕТРИ ГРАМАТИЧНОЇ ПЕРФЕКТИВАЦІЇ ВЕРБАЛЬНИХ ДІЄСЛІВ

У статті проаналізовано питання про значення спостереження над дієсловом у процесі вивчення української мови, визначено основні аспекти дослідження перфективації дієслів у сучасній українській мові. Виділено й охарактеризовано лексико-семантичні групи вербальних дієслів української мови, що мають свої особливості в сполучуваності з префіксами як реалізаторами словотвірної-граматичної та граматичної функції.

Ключові слова: одновидові дієслова, двовидові дієслова, вербальні дієслова, відіменні дієслова, видові особливості.

Сучасний стан розвитку морфології тісно пов'язаний з ідеєю про необхідність аналізу внутрішньої структури власне-дієслівних категорій, зокрема категорії виду як основної загальнодієслівної категорії. Вчення про аспектологію як галузь мовознавства почало формуватися значно пізніше, ніж, наприклад, морфологію і синтаксис, але воно має вже досить сталу систему базових понять, відображену в теоретичних працях і підручниках.

За відношенням до категорії виду дієслова поділяють на одновидові, парновидові та двовидові. У працях «Словотвірна структура слова» (К. Г. Городенська, М. В. Кравченко) [1], «Дієслівні категорії в синтагматиці і парадигматиці» (А. П. Загнітко) [4] та статтях К. Г. Городенської «Аспектологічні характеристики дієслів руху, переміщення» [2] і «Видові протиставлення в системі сучасних дієслів» [3] описано особливості українського дієслова, видову структуру вербальних дієслів та видові кореляції відіменних дієслів, вияв похідних граматичних категорій дієслів.

Актуальною проблемою є з'ясування особливостей морфологічної структури дієслова, вираження видових значень вербальних дієслів, адже вони (видові значення) охоплюють усі без винятку форми дієслова, тобто мають універсальний характер. Отже, мета статті – встановити і описати особливості перфективації вербальних дієслів у сучасній українській мові.

Синкретизм дієслівних префіксів має досить широкий діапазон: від семантичної багатозначності префікса до нейтралізації його як словотвірної морфеми і перетворення лише на показник доконаного виду. У дієслівній системі сучасної української мови немає префіксів, які вживалися б тільки для утворення доконаних корелятивів, як, наприклад, суфікси імперфективації, тобто жоден префікс не є граматичним показником виду загалом. Цю функцію виконують лише деякі дієслівні префікси, які функціонують передусім як засоби утворення дієслів доконаного виду. Оскільки